

Persbericht

WUR-onderzoeker Jan Hassink: Boerderijverblijf goed voor probleemjongeren

Jongeren die niet meer naar school gaan en thuis problemen hebben, kunnen baat hebben bij een woonwerktraject op de boerderij. Maar liefst 69 procent van een onderzoeksgroep van zeventig jongeren gaat aan het eind van het traject weer naar school. Daarnaast treden grote verbeteringen op in het contact met het gezin, zelfvertrouwen en vrijetijdsinvulling. Ook gebruiken jongeren minder drugs en komen minder in aanraking met de politie. Jongeren rapporteren zelf dat ze minder gedragsproblemen hebben en dat hun zelfwaardering toeneemt.

Dat blijkt uit het eerste wetenschappelijke onderzoek naar de effecten van het boerderijtraject en de nabehandeling. Het onderzoek betreft een samenwerking van WUR-onderzoeker Jan Hassink en jeugdzorgonderzoekers van de Radboud Universiteit in Nijmegen. 65 procent van de 70 jongeren in het project heeft de vragenlijst ingevuld. Ook de vijf begeleiders vulden vragenlijsten in.

Het onderzoek vond plaats bij Topaze, een jeugdzorginstelling in Noord-Brabant. Het gebeurde in opdracht van de Taskforce Multifunctionele Landbouw. Topaze ontwikkelde samen met zorgboeren individuele woonwerk trajecten op boerderijen voor jongeren tussen de 16 en 20 jaar met ernstige problemen.

De jongeren verblijven een half jaar op de boerderij, daarna volgt een nabehandelingstraject van een half jaar met intensieve begeleiding. Ook de ouders krijgen begeleiding.

Succesfactoren

De succesfactoren zijn duidelijk gerelateerd aan de boerderij, die een natuurlijke werkomgeving biedt. Volgens jongeren, boeren en betrokken jeugdhulpverleners speelt de autoriteit en het rolmodel van de boer en boerin een belangrijke rol. Betrokkenheid, persoonlijke aandacht gericht op de mogelijkheden en het ontwikkelen van verantwoordelijkheden helpen jongeren uit hun negatieve spiraal. Ook zinvolle, diverse en echte werkzaamheden dragen hieraan bij, net als de prikkelarme(re) omgeving en een andere sociale omgeving.

Volgens onderzoeker Hassink stimuleert deze eerste uitkomst tot een verdere groei en professionaliseren van jeugdzorgboerderijen. „De authentieke, no nonsense en ook betrokken aanpak van de boer werkt vaak heel goed bij deze jongeren. Doordat je samen aan het werk bent ontstaat er geen cliënt - hulpverleners relatie, maar van boer en meewerker. De zorgboerderij is een welkome aanvulling op de reguliere voorzieningen in de jeugdzorg.”

Enkele cijfers uit het onderzoek:

In Tabel 3 (zie onder) is te zien dat de begeleiders op alle twaalf prestatie-indicatoren in meer of mindere mate positieve veranderingen constateren na het ervaren leren project. Na de nabehandeling zien zij op 10 van de 12 prestatie-indicatoren in meer of mindere mate een terugval. Met betrekking tot de positief geformuleerde prestatie-indicatoren valt op dat de kwaliteit van het contact met de ouders (vader en/of moeder) bij het begin van het traject bij bijna alle jongeren onvoldoende was, respectievelijk bij 12% was de kwaliteit van het contact met vader voldoende en bij 33% met moeder. Na ervaren leren is ten aanzien van beide ouders de kwaliteit van het contact aanzienlijk verbeterd: bij 58% was de kwaliteit voldoende ten aanzien van vader en bij 83% ten aanzien van moeder. Bij het contact met vader is dit na de nabehandeling opgelopen tot 71%.

De verblijfplaats bij ouders of familie is 71% bij start, 77% bij einde traject en 70% woont nog bij familie na de nabehandeling. Bij de start gaat 14% naar school, bij einde ervaren leren is dit 88%, na de nabehandeling is dit nog 87%.

Een vrije tijdsbesteding is er nauwelijks bij de jongeren bij de start van het traject, slechts 5%. Dit is verbeterd bij het einde van het ervaren leren traject tot 51%, en dit neemt nog iets toe tot na de nabehandeling: 58%. Welzijn en zelfvertrouwen van de jongeren verbeteren aanzienlijk tijdens het ervaren leren.

De negatief geformuleerde prestatie-indicatoren nemen allemaal procentueel af na ervaren leren: politiecontact vermindert van 78 naar 5%, drugsgebruik van 88 naar 20%, alcoholgebruik van 56% naar 22% en gedragsproblemen van 97% naar 50%, aldus de begeleiders van de jongeren. Schulden die slechts 17% van de jongeren bij het begin van het ervaren leren traject had blijven gedurende het gehele traject in de zelfde mate bestaan. Na de nabehandeling zijn, met uitzondering van gedragsproblemen, de negatief geformuleerde aspecten weer in meer of mindere mate toegenomen. Het percentage jongeren dat drugs en alcohol gebruikt en politiecontact heeft, is aanzienlijk lager dan bij de start van het ervaren leren traject,

Tabel 3. Veranderingen ten aanzien van prestatie-indicatoren

N = aantal jongeren waarvoor de analyse is gedaan (=100%);

Het percentage, bv 12 is het percentage jongeren dat de prestatie indicator heeft gehaald (12% van 42): bv goed contact met vader of moeder.

De prestatie indicatoren zijn niet bij alle 70 jongeren afgenomen.

Prestatie-indicator	Start		Einde (t=6 maand)		Follow-up (t=12 maand)	
	N	%	N	%	N	%
Contact met vader	42	12	40	58	37	73
Contact met moeder	43	33	41	83	37	81
Dagbesteding	42	14	41	88	39	87
Verblijf bij familie	45	71	43	77	37	70
Vrije tijd	39	5	39	51	33	58
Welzijn	37	16	35	80	32	81
Zelfvertrouwen	45	9	42	83	36	81
Geen Politiecontact	45	22	44	95	42	81
Geen schulden	41	83	38	89	38	89
Geen drugs	42	12	41	80	36	50
Geen alcohol	43	44	41	78	38	47
Geen gedragsproblemen	37	3	40	50	37	46